

KEVÄT-

SEURANTA

lapsille

siippo

 Luonto-
Litto

Yhdessä kevääseen!

Keikkuen tulevi. Keltaisena kuin leskenlehti! Hupaisana kuin töyhtöhyppä! Vihreänä kuin hiirenkorva! Vikkelänä kuin sisilisko! Mikä se on? – Kevät! Kevät! Tartu kevätuulen liepeeseen. Ennätkö kevätretkelle löytämään kevään hyvät tuliaisets. Täytä kevätkorttia sitä mukaa, kun löydät kevätretkilläsi seuraavia ihmeitä tai näet jonkun lajin ensimmäistä kertaa keväällä!

1. Auringonkeltainen **leskenlehti**

kukkii varhain keväällä pelloilla ja tien vieruksilla. Lehdet se kasvattaa vasta kesällä. Leskenlehden kukka on oikeasti kukinto: vieri vieressä kasvaa monta pientä kukkaa.

Montako kukkaa laskit? _____

2. Metsän valkeat tähdet valloittavat metsän lehtoniityt ja pientareet kevään korvilla. **Valkovuokot** kukkivat suurina kukkamattoina, ennen kuin puiden lehdet kasvavat kokonaisiksi. Valkovuokko on rauhoitettu.

Valkovuokko on monivuotinen ja kukkia kannattaa etsiä samasta paikasta, mistä niitä on löytynyt aikaisempinakin vuosina. Tiedätkö hyvän valkovuokkometsän?

4. Ojan varrella kukkivan **rentukan**

tunnistat kirkkaan keltaisista kukista ja tumman vihreistä lehdistä. Rentukka on kerännyt viime kesänä vararavintoa juurakkoonsa ja voi sen avulla ottaa pikalähdön kevääseen. Muut kosteiden paikkojen kasvit kukkivat vasta kesällä.

Poimi rentukoita silmilläsi, ota valokuva tai piirrä rentukka vihkoosi. Rentukka on näet myrkyllinen.

5. **Kekomuurahaisen** löydät kevätpuuhissa metsästä. Työläiset rakentavat jo pesää, kun muurahaiskuningatar ja koiraat lepäilevät vielä keon uumenissa.

Tiesitkö, että kekomuurahaisen pesää voi käyttää apuna suunnistuksessa? Keko on usein puun tai kiven eteläpuolella, koska siellä aurinko lämmittää mukavasti.

3. **Koivu** vihertää loppukeväästä. Vain ohut vahainen suojaletti on piilottanut pienet hiirenkorvat talven pakkasilta. Koivua syömällä moni eläin on selvinnyt talven yli. Jänis ja myyrä ovat nakertaneet sen kuorta. Teeri on napsinut sen silmuja.

Näetkö sinä koivun lähellä eläimen, joka voisi syödä koivua? Minkä?

6. Lämpimänä kevätpäivänä voit bongata pörröisen **kimalaisen** surisemassa pajun kukissa. Varhain kukkivat pajut tarjoavat ravintoa talvihorroksesta herääville pistiäisille. Kimalaiset auttavat pajua pölytyksessä.

Ampiaisista ja mehiläisistä kimalaisen erottaa sen pulleasta muodosta.

7. Leppäkertun ensimmäinen kesä kuulu kirvoja syöden. Vasta seuraavana kesänä se lisääntyy. Leppis on ihmisen kannalta hyödyllinen, sillä kirvat ovat monen putarhan vitsauksena.

Montako täplää löydät leppäkertun siivistä? _____

Pisteiden lukumäärän mukaan on nimetty eri leppäkerttulajeja. Jos pisteitä on seitsemän, olet löytänyt seitsenpistepirkon.

8. Ensimmäiset perhoset ilahduttavat kulkijaa kevään saapuessa. **Sitruunaperhonen** on yksi ensimmäisistä perhosista, ja sen voi havaita jo varhain keväällä. Perhonen talvehtii aikuisena perhosena suojaissassa paikassa. Pysähtyessään kukkaan sitruunaperhonen pitää siipensä kiinni. Sitruunaperhonen on helppo tunnistaa sen kirkkaan vihreänkeltaisesta väristä.

9. Sammakko on talvehtinut ojan tai lammen pohjamudassa. Kun jäät ovat sulaneet se kömpii esiin: on aika kokoontua kutemaan. Sammakon kutupaikat ovat vuodesta toiseen samat. Kuuntele

huhti-toukokuun iltoina kurnutusta kosteikkojen ja lammikoiden lähistöllä.

Kuulitko sammakon kurnutusta?

Näitkö sammakon kutua?

Muista: Sammakko on rauhoitettu eläin, joten sen kutuun ei saa koskea.

10. Töyhtöhyppällä on nimensä mukaisesti näkyvä töyhtö päällella. Tämä mustavalkoinen pulun kokoinen lintu voi saapua ensimmäiselle tiedustelulennoille Suomeen jo varhain keväällä. Jos kevät ei ole vielä ihan valmis, se voi kääntyä kannoillaan ja tulla takaisin vasta päivien ilmaannuttua pelloille ja rannoille. Töyhtöhyppä lentää pyöreäpäisillä siivillään nykivästi mutta hyvin taitavasti.

Osaatko piirtää töyhtöhyppän lentoreitin?

11. Pitkäpyrstöinen **västäräkki** on viettänyt talvea Välimerellä. Hyönteissyöjän ei kannata ilmestyä maisemiin, ennen kuin horroksesta heränneet hyönteiset ovat lennossa. Näet västäräkin pyrähtelemässä rannan lähellä tai aukealla paikalla. Kun västis on paikalla on kesäkin kohta!

12. ”Pääskystä ei päivääkään” -sanonnan mukaan **pääskysen** näkeminen on varma kesän merkki. Hyönteisiä syövät pääskysen palaavat Afrikan lämmöstä aivan kesän kynnyksellä.

13. Keväinen luonto kuhisee yhteistyötä ja yhteiseloa: kimalaiset pörräävät pajunkukissa, hanhet muuttavat parvimuodostelmissa ja muurahaiset ahkerovat yhdyskunnissaan. Myös ihmisiä voi havaita yhdessä. Näitkö kevään ensimmäisen **halauksen?**

Kevätkortti

Vuosi: _____

Omat ensihavaintoni

Merkitse kunkin lajin kohdalle se päivämäärä, jolloin havaitset lajin ensimmäisen kerran keväällä. Kirjoita lisäksi havaintopaikkakunta.

Kevätretkeni

Käy kevätretkillä tarkkailemassa kevään edistymistä. Rastita alla olevasta listasta retkillä havaitsemasi lajit.

1. retki **2. retki** **3. retki**

pvm:

pvm:

pvm:

paikka:

paikka:

paikka:

1. Leskenlehti kukkii

2. Valkovuokko kukkii

3. Koivu hiirenkorvilla

4. Rentukka kukkii

5. Kekomuurahainen nähty

6. Kimalainen pajun kukissa

7. Leppäkerttu liikkeellä

8. Sitruunaperhonen herännyt

9. Sammakonkutua vedessä

10. Töyhtöhyppä tullut

11. Västäräkki maisemissa

12. Pääskynen palannut

Katso kevätkortin täyttöohjeet kääntöpuolelta!

Yhdessä kevääseen!

Kevätretkelle voit lähteä yhdessä kaverin kanssa, luokkasi tai luontokerhosi kanssa. Kevätretki voi olla pieni kierros koptihalla tai pidempi eväretki lähimetsään tai rannalle. Ota mukaasi Kevätuuli-lomake ja kynä. Kiikareista, luupeista ja määräysoppaista on hyötyä!

Kevätkortin täyttöohjeet

Kevätkortin ensimmäinen sarake on varattu ensihavainnoille. Merkitse ruutuun ensihavaintosi päivämäärä ja paikkakunta. (Ensihavainto tarkoittaa sitä kertaa, jolloin näet kortin lajin keväällä ensimmäisen kerran.)

Kevätkortissa on tilaa kolmen kevätretken havainnoille. Rastita retken aikana näkemäsi lajit jokaisen retken kohdalla oleviin sarakkeisiin. Kortin avulla voit seurata kevään edistymistä: lajimäärä kasvaa, mitä pidemmälle kevät etenee. Kolmannella retkellä saatat nähdä jo lähes kaikki Kevätuulen lajit!

Toimi näin:

1 Kun olet täyttänyt kortin, tarkista, että olet kirjoittanut tiedot itsestäsi. **2** Leikkaa sivu irti. Taita keskeltä ja niittaa tai teippaa alalaidasta kiinni. Tämä puoli ylöspäin! **3** Postimerkki paikalleen ja Kevätuuli-lomake postiin.

Muut tekemäni kevähavainnot

Mitä näin:

Missä:

Milloin:

Etunimi: _____

Sukunimi: _____

Syntymävuosi: _____

Katuosoite: _____

Postinumero
ja -toimipaikka: _____

Sähköpostiosoite: _____

Haluan liittyä Luonto-Liiton jäseneksi! (28€/vuosi)

Jäsenlehdeksi valitsen

- Siepon, lasten luontolehden (6 nroa/vuosi)
 Nuorten Luonnon (4 nroa/vuosi)
 Molemmat lehdet 12,50 euron lisähintaan

Perhejäseniksi liittyvät (nimi ja synt.vuosi):

Alle 18-vuotiaalta huoltajan allekirjoitus:

Liimaa postimerkki

Luonto-Liitto ry

Annankatu 26 A, 5. krs
00100 Helsinki

*Lisätietoja Luonto-Liitosta ja
Luonto-Liiton jäsenyydestä:
p. (09) 684 4420
toimisto@luontoliitto.fi
www.luontoliitto.fi*

Luonto-Liiton toimintaa lapsille

Luonto-Liitto on lasten ja nuorten luonnonharrastus- ja ympäristöjärjestö. Tarjoamme lapsille luontokerhoja, leirejä ja retkiä sekä lasten kanssa toimiville aikuisille materiaalia ja koulutuksia ympäristökasvatuksen toteuttamiseen.

Luontokerhot

Luontokerhoissa leikitään, retkeillään ja askarrellaan – tutustutaan luontoon monin eri tavoin. Tärkeintä ovat hyvät luontokokemukset ja iloinen yhdessäolo.

Tule mukaan luontoleirille

Luonto-Liiton piirit järjestävät lasten kesä- ja talvileirejä eri puolilla Suomea. Leireillä tutkitaan luontoa, uidaan, leikitään ja tunnelmoidaan iltanuotiolla.

Sieppo

lasten luontolehti: sinivesien salaisuuksia, aarnimetsien arvoituksia, seikkailuja kujilla ja takapihoilla. Sieppoa tehdään ympäristökasvatuksen uusimpia tuulia aistien ja perinteikästä lastenlehtikulttuuria arvostan. Sieppo on ainoa suomalainen lasten luontolehti. Vuosikerta kuuluu jäsenmaksun hintaan.

Luonto-Liittoon kannattaa liittyä! Jäsenmaksumme on 28€ vuodessa, jäsenetuina saat:

- Sieppo- tai Nuorten Luonto -lehden (Sieppo ilmestyy 6 kertaa ja Nuorten Luonto 4 kertaa vuodessa.)
- alennusta Luonto-Liiton leireistä ja kursseista
- materiaalit jäsenhintaan
- alennusta Suomen Hostellijärjestön yöpymismaksuista
- voit tilata Suomen Luonnon jäsenhintaan
- Suomen luonnonsuojeluliiton jäsenedut
- Perhejäsenyys on ilmaista – voit liittää kaikki perheenjäsenesi Luonto-Liittoon yhden jäsenmaksun hinnalla!

**Jänniä havaintoja ja
hienoja kevätretkiä!**

www.luontoliitto.fi • www.kevatseuranta.fi

**Palkintoja,
hyvää mieltä,
kunniaa!**

*Kaikki 30.6. mennessä
lähetetyt kevätkortit ovat
mukana yllätyspalkintojen
arvonnassa. Lisäksi
jokaisen osallistujan nimi
julkaistaan Siepossa!*

Kysy lisää:

Luonto-Liitto ry
Annankatu 26 A, 5. krs
00100 Helsinki
p. (09) 68 444 20
toimisto@luontoliitto.fi
www.luontoliitto.fi

Lajipiirroksat: Milja Laine
Kannen kuva: Antti Salovaara